

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

5. Quot modis Ecclesia consecrata polluatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

trix Ecclesia item est, quæ est principalis & primaria in loco.

CAP. IV.

De consecratione Ecclesie.

Extat in Iure Canonico Titulus de Consecratione Ecclesie, vel Altaris. Ecclesia fundata, constructa, & dotata consecratur, ut in ea populus credentium oret, rem diuinam audiat, & Ecclesiastica Sacramenta percipiat.

Primo queritur, A quo debeat Ecclesia consecrari? Ab Episcopo cap. *Nemo, de Consecrat. distinct. 1.* & is debet esse Episcopus loci, non alienus. Episcopus enim extra suam diocesim ecclesias consecrare non potest, nisi consensu episcopi. cap. *Tua fraternitas, de Consecrat. Ecclesie, vel Altaris.* Quæres, An episcopus possit simpliciter Presbytero delegare consecrandi ecclesiam? Non potest, quia potestas consecrandi ecclesias, est ordinis episcopalis, non iurisdictionis. c. *Quamuis, distinct. 68.* Episcopus solum potest delegare, quæ sunt iurisdictionis, non Ordinis, cap. *A qua, de Consecr. Eccles. vel Altaris.*

Secundo queritur, An possit episcopus ecclesiam consecrare absque hoc, quod rem diuinam faciat, hoc est, Missæ sacrificium? Non potest cap. 2. c. *cap. De fabrica, de Consecrat. distinct. prima.* Si roges, An Missæ sacrificium factum ab episcopo, sit necessarium ad substantiam consecrationis? Respondeo, cum Hostiensis, Bernardo, & Hugone in c. *Quod sicut, de Electi.* non requiri ex substantia consecrationis, sed solum ex ecclesie præcepto, vel consuetudine, vel ab episcopo Missæ sacrificium fiat. Quare consecratio rata erit, & firma, etiam si Episcopus rem diuinam non fecerit. *Siluest. in verbo, Consecr. 2. n. 1.*

Tertio queritur, An iure possit ecclesia consecrari in die profano, non festo? Potest c. *Tua fraternitas, de Consecr. Ecclesie.*

Quarto queritur, Quando Ecclesia censetur consecrata? Respondeo, censeri, quando cumque id constitit ex instrumento dotationis confecto, vel ex libris in Ecclesia asseruatis, vel ex scriptura in columna, aut tabula aliqua marmorea contenta: vel vno teste, qui se vidisse vel audisse testetur, c. *Solemnitas, & c. Ecclesia, de Consecr. dist. 1. & c. Sane, 2. q. 11.*

Quinto queritur, Quando ecclesia egeat consecratione? Respondeo, in tribus casibus, ut annotant *Dottoras in c. Proposuit, de Consecrat. Eccles. vel altaris.* Primus casus est: Quando nascitur, vel ambigitur, ecclesia sit consecrata, necne, nec appareat aliquid ex prædictis superiori questione, ex quo probetur, eam esse consecratam. Secundus, quando ecclesia fuit igne exusta, ita ut fuerint parietes combusti, vel abradi ex toto, vel ex maiori parte, cap. *Ecclesia, de Consecrat. distinct. 1.* nam ut *Panorm. ait in cap. Proposuit, de Consecr. Eccles.* Consecratio consistit in parte exteriori parietum, qui Christinate liniuntur, & in quibus Crucis signum apponitur. Porro, si tectum Ecclesie solummodo fuerit igne exustum, non est iterum consecranda ecclesia, cap. *In lignis, de consecrat. Eccles.* Tertius casus est: si ecclesie parietes ex toto, vel ex maiori parte corruerint ita ut oporteat eos denuo reparari, etiam ex eiusdem ecclesie lapidibus, cap. *De fabrica, de Consecr. distinct. 1.* tunc enim ecclesia, quæ denuo erigitur, non est eadem, quæ antea. Secus est, si tantummodo tectum ruerit. cap. *In lignis, supra citato.*

Sexto queritur, An si parietes ecclesie paulatim per partes decendant, & paulatim reparentur, sit ecclesia denuo consecranda? Dux sunt opiniones: Vna asserentium, eam iterum esse consecrandam. Sic *Innocent. in Rubric. de Consecrat. Eccles. Panormitan. in capit. Proposuit, supra dicto,* quos secuti sunt teste *Siluestro in verb. Consecrat. 2. quest. quinta. Angelus, & Rosilla.* Ratio eorum est, quia tunc non manet eadem ecclesia, quæ antea, secundum rei veritatem, sed tantum secundum fictionem, quæ nauis reparata, ea-

dem censetur, quæ fuit antea. *I. quod iterum ff. de leg. 1. at in spiritibus attenditur rei veritas, non iuris fictio.* Altera sententia est, dicentium, non esse iterum consecrandam. Ita *Glossa & Hostiensis in cap. Proposuit, de Consecrat. Eccles.* quam communem testatur *Syluester in verb. Consecratio secunda, questio quinta, vers. seruius est.* Hæc opinio magis ad veritatem accedit, quia sicut non solum secundum Caneones & Leges, sed etiam secundum rei veritatem, nauis, quæ paulatim per partes dissipatur, ac soluitur, & per partes reparatur, est eadem quæ antea, & ciuitas est eadem semper, licet aliqui nascantur, & moriantur, *I. Proponebatur, ff. De Iudicis: & flumen manet semper idem, quamuis aqua superueniat, & eius abeat.* Sic etiam re ipsa est eadem semper ecclesia, quamuis paulatim per partes decidat, & reparatur. Er ratio huius est, quia partes ad unctæ sunt vna & eadem res cum partibus, quibus adduntur. Item in his, quæ sunt vnum accessione, vel additione partium, dignius trahit ad se, quod est minus dignum, ut si oleo, vel aquæ sacratæ oleum, vel aquam profanam, siue non sacram addideris. *Ex cap. quod in dubijs, de consecratione Ecclesie, vel Altaris.* Secus est, si modicæ parti parietis ecclesie consecratæ addatur magna pars, quia pars maior non trahitur ad formam partis minoris, sed è contrario: *Siluest. in verbo, aqua benedicta, q. 3.*

CAP. V.

Quot modis Ecclesia consecrata polluitur.

Primo queritur, In quibus casibus polluitur Ecclesia, ita ut sit reconcilianda, non denuo consecranda? Respondeo, polluitur seu violari in sex casibus. Primus est, propter homicidium in ea perpetratum ab aliquo voluntarie, & contra religionem, & libertatem loco sacro debitam. cap. *Proposuit, de consecratione Ecclesie.* Dicitur (voluntarie) quia non polluitur ecclesia, si quis in ea pereat ictu lapidis, qui casu è tecto, vel pariete decidit: nec item violatur, si quis ex amentia, vel furore impositionis factus seipsum interimat. *Hostien. & Hugo in cap. Proposuit, citato.* Secus si compos mentis ex ira seipsum occidat. *Gemin. in cap. 1. de consecratione Ecclesie in 6.* Dicitur, & contra religionem, & libertatem sacro adibus debitam, quia non polluitur ecclesia, si quis alterum interficiat, ut seipsum defendat, adhibito moderamine inculpatæ tutelæ. *Innocent. & Abbas in cap. Proposuit.* Secus esset, si citra talem moderationem permeret. Polluitur vero etiam nullo sanguine fuso, ut si iudex in ecclesia furem suspendat, vel si quis furem suffocet. Ita *Gloss. in cap. 1. de consecr. Eccles. in 6. Abbas, & alij in cap. Proposuit, de Consecr. Eccles.*

Si queras, An violetur ecclesia, cum quis vulnus accipit in illa, & mors extra illam sequitur nullo sanguine intra ecclesiam effuso? Respondeo, ecclesiam violari. *Glossa in loco supra citato.* Secus esset, si extra ecclesiam vulnere- tur, & mors intra illam sequeretur.

Rursus si roges, An polluitur, si Martyr intra ecclesiam occidatur? Quidam opinantur, minime eam pollui. Sed *Glossa in eo loco, quem antea protuli,* asserit ecclesiam violari: non quod Martyris sanguis effusus eam polluat: sed quod nefaria sit, & impia Martyris eedes pattata à Tyranno. Et quamuis lauandus non sit locus, in quo effusus est sanguis, ipsa tamen ecclesia est reconcilianda.

Quid si aliquis supra tectum ecclesie, aut in subterraneo loco sub ecclesia latenti perimatur? Respondet *Glossa in prefato loco.* Ecclesiam non pollui, qui non est homicidium intra ecclesiam perpetratum.

Secundo, Polluitur ecclesia effusione humani sanguinis voluntarie, & contra cultum sacro loco debitum facta. c. *Proposuit, de Consecr. Ecclesie, vel altaris.* Dicitur (voluntarie) quia non polluitur, si hæc effusio causa facta sit, sed citra vllum mentis consensum. *Hostiensis, c. Ecclesia, de consecrat. Eccles.* Item si vulnus sit acceptum in Ecclesia,

licet sanguis extra illam effluerit, polluitur Ecclesia, *Glossa in e. de consecratione Ecclesie in 6.* non tamen si quis extra Ecclesiam vulneretur, & in Ecclesia sequatur sanguinis effusio: nec item si modica sit sanguinis effusio in Ecclesia, *Abbas in e. Proposuit de consecratione.* Nec polluitur ecclesia alia quamvis iniuria corporali citra sanguinis effusionem. *Abb. in e. Proposuit citato.*

Tertio polluitur ecclesia effusione humani feminis voluntarie, & contra cultum sacris debitum, intra ecclesiam facta. *Significasti. de Adulto. & c. Ecclesie de consecratione, dist. 1.*

Requitur autem, ut sit voluntaria effusio: unde non violatur ecclesia pollutione feminis, quæ in somnis contingit. *Glossa in e. Ecclesie, de consecrat. dist. 1.*

Dubia questionis est, An polluitur ecclesia per conjugalem congressum in ea factum? Sunt duæ opinioniones: Vna assentientium ecclesiam violari, quia licet talis complexus per se absque peccato fiat, non tamen fit absque iniuria loco sacro illata. *Sic Ioan. Andr. cuius sententiam refert Siluestro in verbo, Consecrat. 11. quest. 5. vers. tertius casus est: sequuntur S. Antoninus, Summa Pisana, Paludanus & Angelus.* Altera opinio est, assentientium Ecclesiam non pollui; quia talis emissio humani feminis fit absque peccato: Ita *Summa Rosella, qui auctor secutus est opinionem Hugonis, & Glossa in cap. Ecclesie, de consecratione dist. 1. In verb. (vimine)* Prima itaque sententia est vera, nisi actus conjugalis in casu necessitatis contingat: ut puta, si coniuges diu in Ecclesia obsiderentur, & probabiliter emissionem feminis turpem timerent: quoniam sicut ecclesiam non iniuria humani sanguinis effusio ad vitæ corporalium conseruationem facta, *secundum Innocent. ut dixi superius in casu 1.* Sic non polluit ecclesiam humani feminis effusio facta ad conseruandam vitam spiritualem. Ita *Siluester loco citato.*

Quarto, Polluitur ecclesia: quando in ea excommunicatus sepelitur. *c. Consuluit, de consecrat. Ecclesie:* & eius corpus extra ecclesiam est proiciendum, si ab alijs discerni queat. *cap. Ecclesiam, de Consecr. dist. 1.*

Quinto, Polluitur Ecclesia, si in ea sepeliatur Paganus, vel is qui baptizatus non sit, *c. Ecclesiam producto.*

Quares, An in his casibus non solum talia corpora sint extra ecclesiam eicienda, & reconcilianda ecclesia, sed etiam abradendi parietes? *Ioan. Andr. in cap. Proposuit, de consecr. Ecclesie.* dicit esse abradendos, quando sepeliretur in ecclesia is, qui excommunicatus, vel qui baptizatus non est: quod probat *ex c. Ecclesiam. 2. de consecr. dist. 1.* Item *Hosienf. etiam dicit abradendos parietes, quando sepultus est excommunicatus.* Sed *Panormit. in cap. Consuluit, de consecr. Ecclesie.* censet sufficere, si reconcilietur Ecclesia: nam si parietes raderentur, ecclesie consecratio periret: unde oporteret iterum ecclesiam consecrari. Et quod habetur in *cap. Ecclesiam.* locum, inquit, habet in ecclesia, quæ non est consecrata: tunc enim parietes abradentur, & ecclesia consecraretur.

Quid dicendum, si mulier Christiana gestans in utero foetum moriatur, & in ecclesia sepeliatur, an tunc violatur ecclesia? Minime, quæmuis foetus vna cum matre mortuus in ecclesia sepultus sit, quia sepultus est tanquam pars ventris, & non separatus à matre, *capit. Si qua, de consecr. dist. 4. Sic Siluest. verbo consecratio. 2. q. 5. vers. quartus casus est ex Goffedo. Bernard. Hosienf.*

Sexto, Polluitur ecclesia, quando consecratur aut benedicitur, ut dicunt, ab Episcopo notorie excommunicato. Unde antequam reconcilietur, diuina in ea celebrari iure non possunt, aut aliqui sepeliri. *Hosienf. Ioan. Andream, & Abbas in cap. Consuluit de consecr. Ecclesie.* Id probant non quidem textu aliquo iuris, sed ratione: quia si corpus excommunicati sepelitur in ecclesia, eam polluit: maiori ratione polluet manus Episcopi notorie excommunicati in consecrantis.

Secundo quaeritur, An Ecclesia polluta censetur ex eo tempore, quo prædictæ causæ occultæ in ecclesia contin-

gunt, an vero solum ex eo tempore, quo ceperunt esse notoriæ? Communis est sententia pro polluta haberi ex eo solum tempore, quo prædictæ causæ notoriæ esse ceperunt. *Hosienf. Ioannes Andream, Abbas, & alij communiter, ut citat Syluester in verb. consecratio. 2. q. 5. vers. Tertius casus est.*

Tertio quaeritur, An propter furtum, vel rapinam in ecclesia commissam, ecclesia polluat? *Speculator rit. de consecr. Ecclesie §. 1. & Ioan. Selua, de benef. part. 1. q. 5. n. 102.* auiit, alicubi esse vsu receptum, ut pro polluta habeatur, *argumento sumpto ex cap. perniciosus, de celebr. missarum.* Sed communis est sententia, eam non pollui, quia in iure textus non est, quo probetur eam esse pollutam.

Si roges, quare ecclesia non censeatur polluta, ex multis delictis, quæ in Ecclesia parantur contra sanctitatem, & contra cultum, & honorem sacro loco debitum, v. g. si quis rixam cum tumultu in ecclesia concitauerit citra vllam sanguinis effusionem: aut si quis alterius vnum, aut duo ossa confregit: aut pugnis tumorem, vel luorem intulerit in faciem: aut alterum verberauit: aut si quis capitis sententia condemnatus, & inde extractus suspendatur: aut si iudex confugietem ad ecclesiam, per vim extraxerit: aut si quis in ecclesia perierit, aut in Deum maledicta coniiciat. Respondet Ioan. Selua, *de benef. part. 1. q. 3. n. 102.* huiusmodi casus in iure expressos non esse, ac propterea ecclesiam non polluit: quoniam quod in certis quibusdam casibus, & non in alijs ecclesia violatur, iuris Canonici est.

Quarto quaeritur, Quando polluitur Ecclesia, quæ consecrata nondum est: Polluitur effusione humani sanguinis vel feminis *cap. vlt. de consecr. Ecclesie.* Item, quando in ea sepelitur excommunicatus, vel is qui baptizatus non est. Insuper quando ab Episcopo notorie excommunicato sacrat, vel reconciliatur. *Panor. in c. Consuluit, de consecratione Ecclesie.*

Quinto quaeritur, Quomodo, & a quo Ecclesia polluta sit reconcilianda? Respondet distinguendo: ecclesiam consecratam reconciliari debere à proprio Episcopo, vel ab alio Antistite ex eius consensu: & reconciliari asperzione aquæ per Episcopum sacrate, cum sale, vino, & cinere. Potest etiam reconciliari per simplicem Sacerdotem, mandato tamen Romani Pontificis, non Episcopi: & asperzione aquæ per Episcopum sacrate. Si vero ecclesia non sit consecrata, sed tantum benedicta, ut dici solet, ab Episcopo, potest reconciliari per simplicem sacerdotem. *Glossa in cap. vlt. de consecr. Ecclesie.* & asperzione aquæ benedictæ à simplici presbytero. nam *in eo c. vlt.* solum dicitur, eam esse protinus lauandam aqua exorcizata, ergo non oportet, vel Episcopum expectare, vel aquam ab eo sacram deferri.

Sexto quaeritur, An sit aliqua pena iure communi constituta in eos, qui diuina celebrant in ecclesia polluta antequam reconcilietur? *Hosienf. testibus Panormitano in cap. sic Ecclesia, de consecr. Ecclesie. n. 4. & Syluest. in verbo Consecratio. 2. q. 9. sentit,* celebrantem diuina, vel sepelientem alterum in ecclesia polluta, irregularitatem contrahere, eo quod ecclesia eo ipso quod est polluta, videtur interdicta: quia *ut habetur in cap. si Ecclesia, de consecr. Ecclesie.* in ecclesia polluta, organa & diuina suspenduntur, donec reconcilietur. At alij contrarium senserunt, quorum sententia recepta est, in *cap. Is qui, de sent. excom. in 6.* Dicit tamen *Lopus teste eodem Syluestro,* talem Clericum celebrantem esse suspensum ab ingressu in ecclesiam *cap. Episcoporum, de priuileg. in 6.* Unde in huiusmodi suspensione obstrictus, in ecclesia quæcumque sit illa, diuina celebret, suo munere & officio fungens, ut antea fiet irregularis, *intra id quod habetur in cap. Is, qui supra citato:* quia celebrat in ecclesia sibi interdicta. Sed hoc *Lopus* non probat ex aliquo textu iuris: quia in *cap. Episcoporum,* solum est sermo de eo, qui celebrat, aut celebrare facit in loco interdicto.